

นวัตกรรมความสำเร็จในการปฏิบัติงานที่ดี (Best Practice)

ชื่อผลงาน	ผลิตภัณฑ์จากผ้าย้อมคราม ตำบลโคกภู
ชื่อผู้เสนอผลงาน	ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร
โทรศัพท์	๐๔๒-๗๐๘๑๗๗

ผลการจัดกิจกรรมเด่น (Good/Best Practice) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

หน่วยงาน/สถานศึกษา

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอภูพาน สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสกลนคร
๑.งาน/โครงการ/กิจกรรม : ผลิตภัณฑ์จากผ้าย้อมคราม

ความเป็นมา

ผ้าย้อมคราม ถือเป็นความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดต่อกันมาเป็นเวลานานของชาว อำเภอภูพาน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมของการแต่งกายที่สวยงามและแตกต่างจากที่อื่น ๆ ทางด้านความมีศิลปะ ความประณีตบรรจง และความคงทนสวยงาม ตลอดจนสะท้อนความเป็นอยู่วิถีชีวิตของคนสมัยก่อน ที่ถ่ายทอดออกมาทางความคิด ซึ่งเดิมลายผ้าย้อมคราม มีลวดลายผ้าแบบดั้งเดิม แล้วเรียกชื่อลายผ้าตาม ธรรมชาติและตามความคิดของผู้ผลิต การมัดลายก็มัดด้วยปอกกล้วยตานี ปัจจุบันมีการคิดออกแบบพัฒนา ลายผ้าย้อมครามตามแนวคิดประยุกต์สมัยใหม่ ตามความคิดสร้างสรรค์ของผู้ผลิตเพื่อใช้ในครัวเรือนและ จำหน่ายเป็นรายได้ให้กับครอบครัว

ผ้าครามเป็นภูมิปัญญาของชาวบ้านในชนบทซึ่งแต่ก่อนจะทำหลังเสร็จสิ้นกระบวนการเก็บเกี่ยว เพราะส่วนใหญ่มีอาชีพการทำนาเป็นหลักการทำครามในอดีตทำเพื่อเป็นอาชีพเสริมและใช้ในครัวเรือน เท่านั้น ปัจจุบันมีการพัฒนาเป็นธุรกิจครัวเรือน จนกลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นชื่อ ของอำเภอภูพาน สร้างรายได้ ให้กับครอบครัวตลอดทั้งปี สกร.ระดับอำเภอภูพาน จึงได้จัดอบรมหลักสูตรการแปรรูปผ้าคราม เพื่อเป็นการ เพิ่มช่องทางทางการขายและการตลาดของผ้าคราม จึงได้ทำหลักสูตรเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ และเพื่อ ตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ตลอดจนเพื่อเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆสู่ตลาดต่อไป

การทำคราม ถือเป็นนวัตกรรมทางภูมิปัญญาของชาวบ้านชุมชนท้องถิ่นอำเภอภูพาน ศูนย์ส่งเสริม การเรียนรู้ระดับอำเภอภูพาน เห็นความสำคัญ จึงได้พัฒนาหลักสูตรการทำครามและการแปรรูปผ้า คราม อำเภอภูพานขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้ศึกษาเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ ใช้เป็นช่องทางในการสร้างงานอาชีพ ตลอดจนเป็นการสืบทอดและอนุรักษ์การทำครามที่มีอยู่

๒. วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะในการแปรรูปผ้าคราม
- เพื่อให้ประชาชนสามารถนำความรู้ในการแปรรูปผ้าครามในรูปแบบต่างๆไปใช้เป็น ช่องทางในการประกอบอาชีพได้
- เพื่อให้ประชาชนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพการแปรรูปผ้าคราม

๓.ด้านหลักสูตรเนื้อหา

หลักสูตรการแปรรูปผ้าคราม เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเพื่อบูรณาการความรู้ควบคู่ไปกับทักษะการปฏิบัติ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทวิถีชีวิตของชาวอำเภอกุพพาน มุ่งให้ประชาชนนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต หรือประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ และเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการแปรรูปผ้าคราม คงอยู่สืบไป เพื่อบรรลุเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา คือ

- ๓.๑ ความรู้ความเข้าใจ
- ๓.๒ ปฏิบัติได้นำไปใช้ได้
- ๓.๓ ความพึงพอใจ

๔.การดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรม

การดำเนินโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน หลักสูตรวิชาการแปรรูปผ้าคราม ของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ศกร.ระดับตำบลโคกภู สกร.ระดับอำเภอกุพพาน ครั้งนี้เป็นการประเมินสรุปผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดโครงการ (Summative Evaluation)

เป้าหมาย

๑. เจริญปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การประเมินผลครั้งนี้ ทำการศึกษาทั้งกลุ่มประชากร คือผู้เข้ารับการอบรม ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน หลักสูตร วิชาการแปรรูปผ้าคราม ของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ศกร.ระดับตำบลโคกภู สกร.ระดับอำเภอกุพพาน จำนวน ๒๐ คน

๒.เชิงคุณภาพ

ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ด้านการฝึกอาชีพพัฒนารูปแบบและสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ วัตจากเครื่องมือ ดังนี้

๕.เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ครั้งนี้ มีจำนวน ๕ แบบ คือ

๑. แบบประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ
๒. แบบประเมินความพึงพอใจ ในการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้การศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ
๓. แบบประเมินความสอดคล้องของแผนจัดการเรียนรู้
๔. แบบประเมินวิทยากรที่จัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ
๕. แบบประเมินความพึงพอใจ ด้านครูผู้สอนและด้านขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้/ด้านสิ่ง

อำนวยความสะดวก / คุณภาพของการจัดกิจกรรม

ประเด็นคำถามแบบปลายเปิด

ด้านการนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรมไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

- ร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้ารับการอบรม มีความรู้ ความเข้าใจระดับดีมากขึ้นไป
- ร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้ารับการอบรม มีความสามารถปฏิบัติได้และมั่นใจ ระดับดีมากขึ้นไป
- ร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้ารับการอบรม มีความพึงพอใจระดับดีมากขึ้นไป

๖.ผลการดำเนินงาน

ตอนที่ ๑ เซึ่งปริมาณ

การประเมินผลครั้งนี้ ทำการศึกษาทั้งกลุ่มประชากร คือผู้เข้ารับการอบรม ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน หลักสูตร วิชาการการแปรรูปผ้าคราม ของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ศกร.ระดับตำบลโคกภู ศกร.ระดับอำเภอภูพาน จำนวนทั้งสิ้น ๒๐ คน จากผู้เข้ารับการอบรม จำนวนทั้งสิ้น ๒๐ คน

ความดีเด่น

๑. ด้านผลผลิตและผลลัพธ์

สรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ

ตัวชี้วัด	เกณฑ์	ผลการดำเนินงาน	เป้าหมายการบรรลุ		หมายเหตุ
			บรรลุ	ไม่บรรลุ	
๑.ความรู้ความเข้าใจและทักษะของผู้เข้ารับการอบรม	ร้อยละ ๘๕ มีความรู้ความเข้าใจระดับดีมากขึ้นไป	๑๐๐	✓	-	
๒.ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม	ร้อยละ ๘๕ มีความพึงพอใจระดับดีมากขึ้นไป	๑๐๐	✓	-	
๓.ความมั่นใจในการนำไปใช้	ร้อยละ ๘๕ มีความมั่นใจระดับดีมากขึ้นไป	๑๐๐	✓	-	

การประเมินโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน หลักสูตรวิชาการแปรรูปผ้าคราม ของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ศกร.ระดับตำบลโคกภู ศกร.ระดับอำเภอภูพาน มีผลการดำเนินกิจกรรม บรรลุตามวัตถุประสงค์

๑.ด้านผลผลิตและผลลัพธ์

๑.๑ การกำหนดผลผลิต (Outputs)

ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในตำบลมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะการแปรรูปผ้าคราม นอกจากนี้ยังให้ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพการแปรรูปผ้าคราม ได้อย่างมีคุณธรรม และสร้างงาน สร้างรายได้ แก่ประชาชนในตำบล

๑.๒. การกำหนดผลลัพธ์ (Outcomes)

ประชาชนในเขตบริการ ศกร.ระดับตำบลโคกภู จำนวน ๒๐ คน ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ด้านการฝึกอาชีพและสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

๗.ด้านกระบวนการ (ตามกรอบแนวคิดวงจรคุณภาพ P-D-C-A) และธรรมาภิบาล

P หรือ Plan คือการร่วมมือกันวางแผน

ปฏิบัติตามแผนดำเนินงานประจำปี ๒๕๖๗ ในหมวดการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ศร.ระดับตำบลโคกภู อำเภอเมืองภูพาน จังหวัดสกลนคร

D หรือ Do คือการร่วมกันปฏิบัติ

ดำเนินโครงการจัดการศึกษาต่อเนื่อง กลุ่มการแปรรูปผ้าคราม ๖๘ หมู่ ๑๗ บ้านโคกภู สามัคคี ตำบลโคกภู อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร กลุ่มเป้าหมาย ประชาชนในเขตพื้นที่ ตำบลโคกภู จำนวน ๒๐ คน

C หรือ Check คือการร่วมกันตรวจสอบ

มีการประเมินผล ตลอดการอบรม และหลังการฝึกอบรม หลักสูตร การแปรรูปผ้าคราม

A หรือ Act คือ การร่วมกันแก้ไขปรับปรุงเพื่อการดำเนินการที่เหมาะสม

มีการนำเอาปัญหา และอุปสรรค ในการจัดโครงการการฝึกอบรมอาชีพ หลักสูตรการแปรรูปผ้าคราม มาวิเคราะห์หาสาเหตุของอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการอบรม เพื่อแก้ไขปรับปรุง และนำหลักสูตรที่จัดการอบรมมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาให้มีความเข้มข้น และทันสมัย สามารถนำสู่การตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

